

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

2017. január

– kivonat –

Készítette:

az

Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízjelző és Vízrajzi Főosztály
Vízrajzi Monitoring Osztálya

és az

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

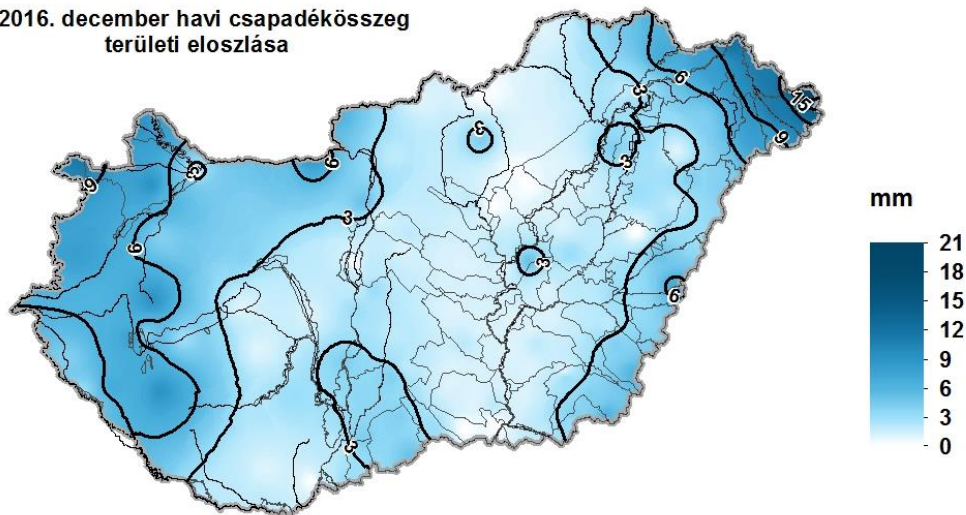
Budapest, Szeged
2017. január 6.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

Csapadék

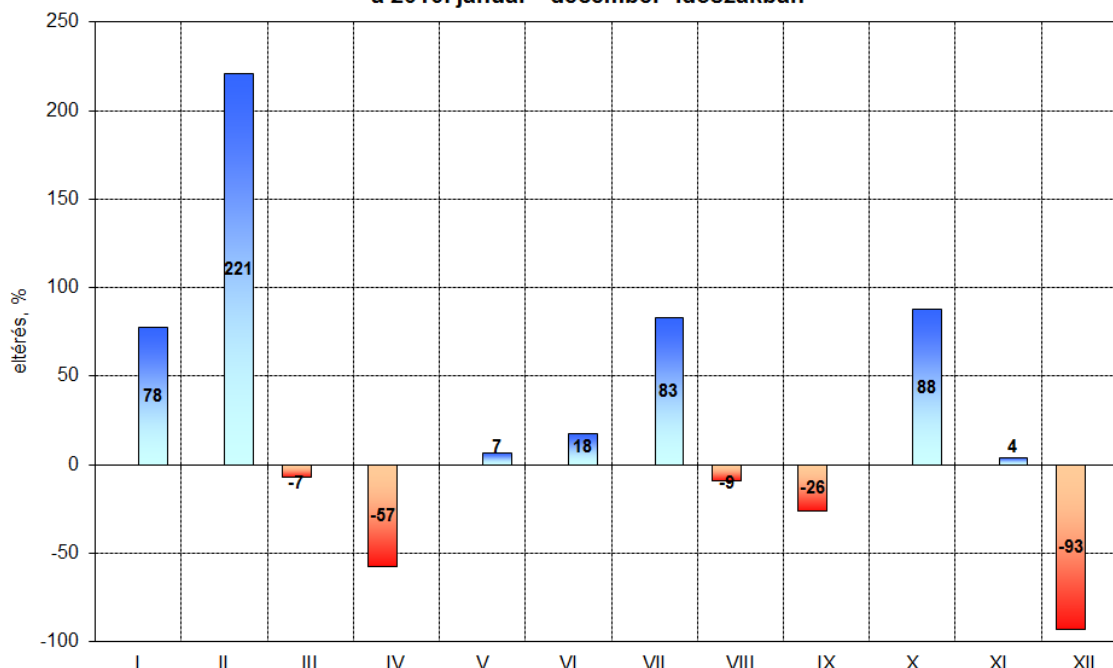
2016 decemberében a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 0 mm (több állomáson, pl.: Erdőtelek, Füzesabony, Jászapáti Kaba, Mórahalom, Ráckeve, Sellye, Zabar) és 21 mm (Milota) között alakult. Az országos területi átlagérték 3 mm volt, ami 41 mm-rel (mintegy 93%-kal) kevesebb a viszonyítási időszak (1971-2000) december havi átlagánál.

A 2016. december havi csapadékösszeg területi eloszlása

Az alábbi szövegekői ábrán a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének sokévi átlagtól való relatív eltérését.

A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (%) a 2016. január - december időszakban

A 2016. január-december időszakban lehullott csapadék mennyisége 533 mm (Felsőveker) és 881 mm (Sümeg) között alakult, az országos területi átlagérték 676 mm volt, ami az időszakos átlagnál 110 mm-rel (mintegy 19%-kal) magasabb.

A 2016. január-december időszakban lehullott csapadék mennyisége az ország területén – Sátorhely és Sopron térségének kivételével – meghaladta az átlagot. Az időszakos átlaghoz képest a legnagyobb csapadékhiány (42 mm) Sopron-Fertőrákos, a legnagyobb csapadéktöbblet (322 mm) Dunavecse állomáson fordult elő.

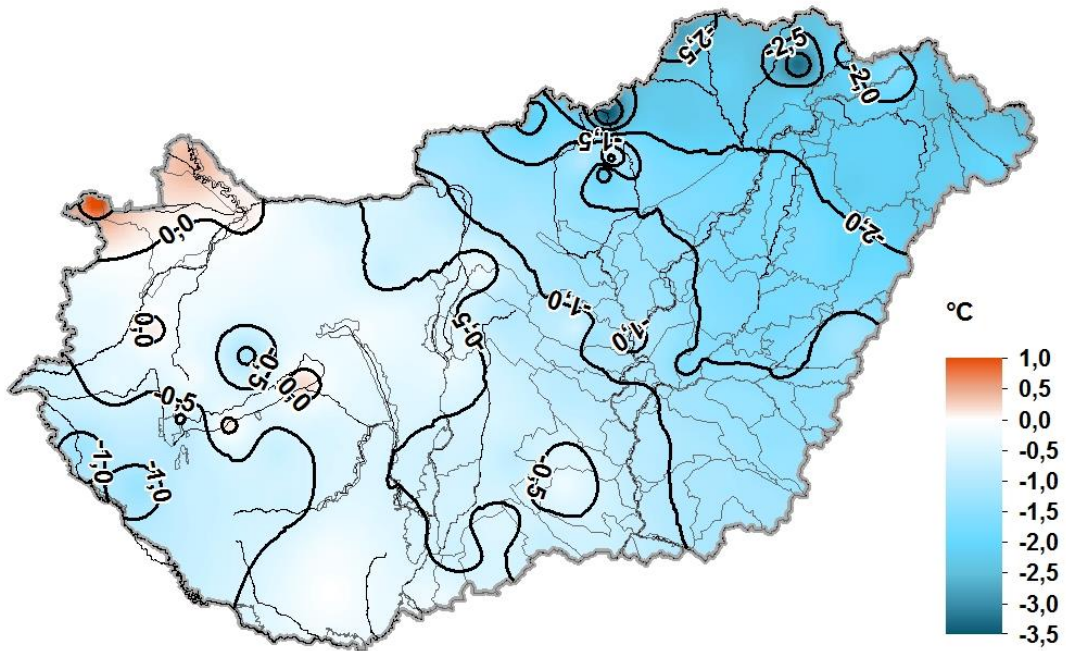
Léghőmérséklet

A december havi középhőmérséklet $-3,5^{\circ}\text{C}$ (Zabar) és $0,6^{\circ}\text{C}$ (Sopron-Fertőrákos) között alakult, az országos területi átlagérték $-1,1^{\circ}\text{C}$ volt, ami a sokévi (1971-2000) decemberi átlagnál $1,4^{\circ}\text{C}$ -kal alacsonyabb.

A havi középhőmérséklet az ország területén – Kékestető, Kab-hegy, Mátraszentimre és Parád térségének kivételével – az átlagosnál alacsonyabb volt.

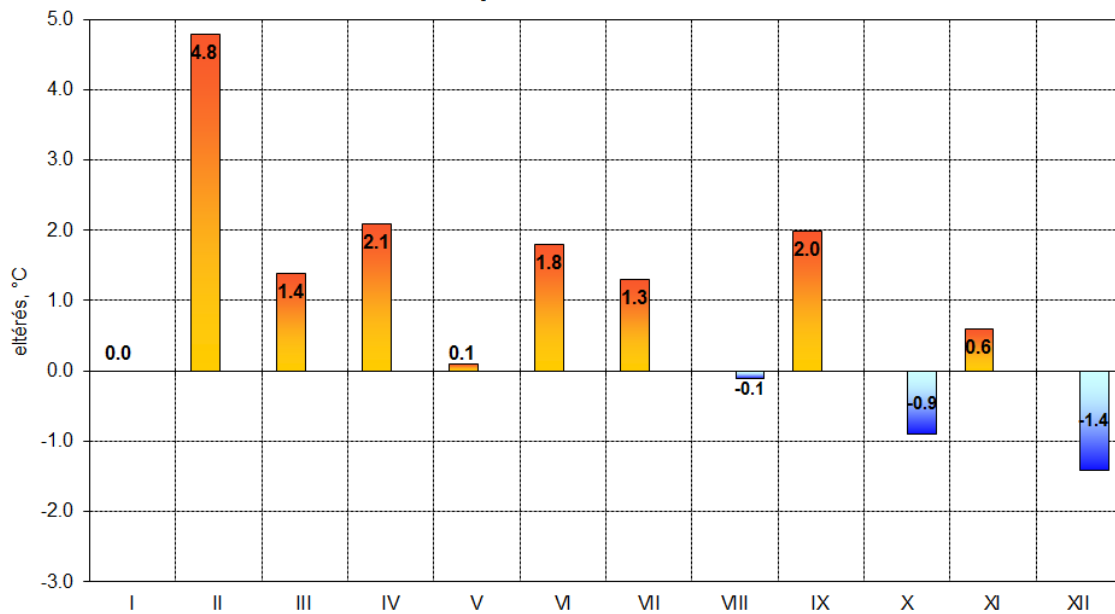
Országos áttekintésben az átlagos december havi középhőmérsékletéhez képest a legnagyobb negatív eltérés ($2,7^{\circ}\text{C}$) Zabar, a legnagyobb pozitív eltérés ($0,3^{\circ}\text{C}$) Mátraszentimre és Parád állomáson fordult elő.

A 2016. december havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi ábrán a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi átlagtól való eltérését.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (°C) a 2016. január - december időszakban

Talajnedvesség

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma december végén – a Záhony-Csenger vonaltól északkeletre eső terület kivételével – az egy hónappal korábbi állapothoz viszonyítva csökkent. A nedvességtartalmat jellemző telítettségi értékek általában 40-70% között voltak.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma decemberben síkvidékeink területén az egy hónappal korábbi állapothoz képest lényegesen nem változott. A hónap végén általában a 80-90% közötti telítettségi értékek voltak a jellemzők, ugyanakkor a Tiszántúl területén sokfelé fordult elő 100%-os telítettséget megközelítő, helyenként azt elérő érték is.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvességtartalma decemberben kissé emelkedett. Ennek a talajrétegnek a nedvességtartalmát december végén a 60-80% közötti telítettségi értékek jellemezték. Ennél magasabb telítettségi értékek (80-100%) a Tiszántúl északi részén fordultak elő.

Talajvíz

Decemberben a síkvidéki területek jelentős részén – elsősorban a Duna-Tisza köze, a Körös-Maros köze, a Bodrogek és a Nyírség területén – emelkedett a talajvízszint. Az emelkedés mértéke az érintett térségek többsége esetében 5-10 cm volt, azonban egy-egy kisebb körzetben 25 cm-nél nagyobb változás is előfordult. Hasonló mértékű (5-10 cm) csökkenés mutatkozott a Kisalföld és az Észak-Mezőföld területének csaknem egészén, a Dráva-menti sík peremterületein, az Északi-középhegység előterében, a Tisza középső szakasza és az országhatár között elhelyezkedő síkvidékeken, továbbá a Szatmári-sík és a Beregi-sík területén

Decemberben az 1971-2000 közötti időszak december havi átlagértékénél jellemzően 0-50 cm-rel magasabban helyezkedett el a talajvíztükör a Közép-Tisza vidék és a Körös-Maros köze jelentős részén, a Duna-Tisza köze keleti peremterületén, a Hajdúság déli részén és a Berettyó völgyében. Az érintett dunántúli tájakon – elsősorban a Mezőföld és a Dráva-menti síkság – 25 cm-nél kisebb értékek mutatkoztak.

A viszonyítási időszak átlagértékénél alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör a síkvidéki területek jelentős részén. A legnagyobb (200-300 cm) eltérés a Duna-Tisza köze észak- és déli részén, az Északi-középhegység előterében és a Felső-Tisza vidéken mutatkozott. A Hortobágy déli részén 100-200 cm közötti, a Körösök völgyében és a Dunamenti-síkságon 0-100 cm eltérés jelentkezett. A dunántúli síkvidékeken – a Kisalföld csaknem egészén, az Észak-Mezőföld központi régiójában, a Dél-Mezőföld és a Dráva-menti sík jelentős részén 0-25 cm közötti eltérések voltak jellemzőek.

A síkvidékek országos területi átlagértéke alapján a talajvíztükör az elmúlt hónapban az 1971-2000. közötti időszak december hónapjai átlagértékénél 15-20 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2016 decemberében országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 92,23 millió m³ volt, ami 29,05 millió m³-rel (mintegy 24%-kal) maradt el az előző havi értéktől. A december havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán 2 VÍZIG (Székesfehérvár, Szeged) működési területén fordult elő belvizek. A belvizek maximális kiterjedése országos összességben 924 ha volt.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2016 decemberében országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 0,14 millió m³-rel (mintegy 0,2%-kal) csökkent.

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2016. december 14-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint a január átlagosnál kissé melegebb és átlagosnál szárazabb, a február átlagosnál kissé melegebb és átlagosnál kissé szárazabb, a március átlagosnál melegebb és átlagosan csapadékos lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékekben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
január	-2,5 – 1,8 (-0,8)	10 – 45 (32)
február	-0,5 – 3,2 (1,1)	15 – 40 (29)
március	4,0 – 7,5 (5,4)	15 – 50 (32)

Az OMSZ 2017. január 9-én kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napos időszakban változékony, téli időjárásra lehet számítani. Az időszak közepén többfelé várható vegyes halmazállapotú csapadék. Ezt követően a csapadékhajlam átmenetileg csökken, majd az időszak utolsó napjaiban is csapadékosabb idő valószínű. A hőmérséklet az időszak elején lassan emelkedik és a hét közepére az időszakos átlaghoz közeli napi középhőmérsékletekre lehet számítani. A hét végétől újabb erős lehűlés várható.

Vízháztartási előrejelzés

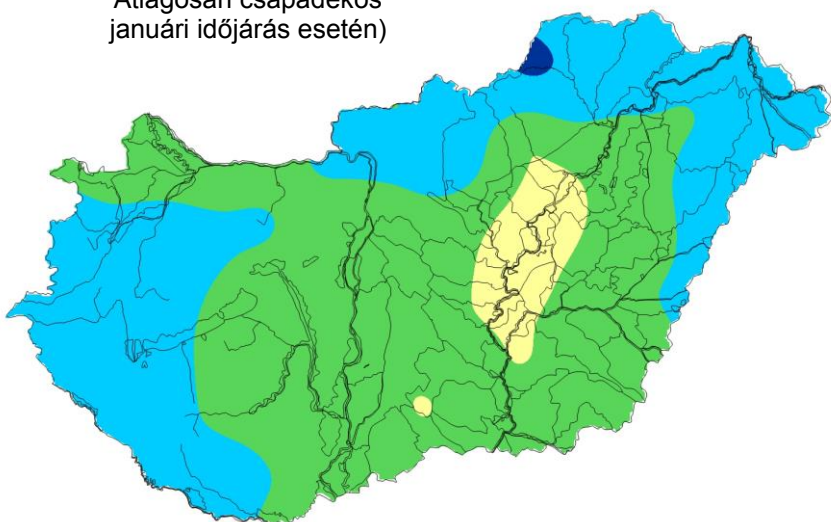
A januárra előrejelzett átlagosnál szárazabb időjárás következtében az ország nagy részén átmeneti vízháztartási helyzet várható. Ennél nedvesebb vízháztartási helyzet a Dunántúl nyugati felén, az Északi-középhegységben és az Észak-Tiszántúlon valószínűsíthető.

Az alábbi ábrákon időjárási forgatókönyvenként szemléltetjük a január havi vízháztartási helyzet várható alakulását.

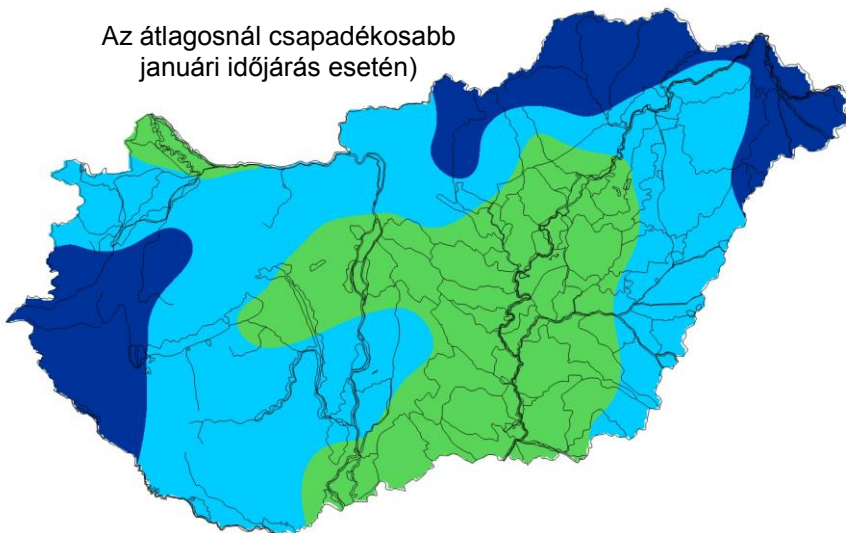
Az átlagosnál szárazabb
januári időjárás esetén

Átlagosan csapadékos
januári időjárás esetén)

Az átlagosnál csapadékosabb
januári időjárás esetén)

GVM

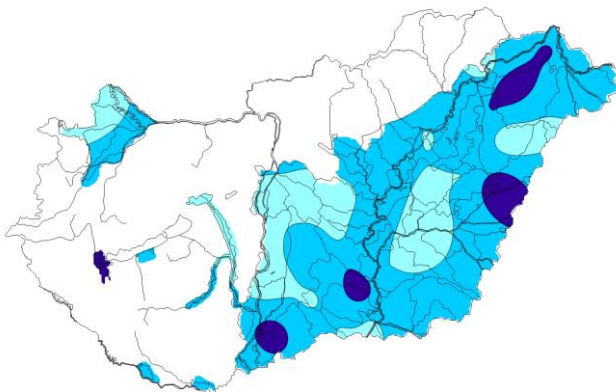

A hosszú távú időjárási előrejelzés szerinti az idei január-február folyamán az átlagosnál szárazabb időjárással lehet számolni. Ebben az esetben legfeljebb csekély belvíz kialakulás valószínűsíthető.

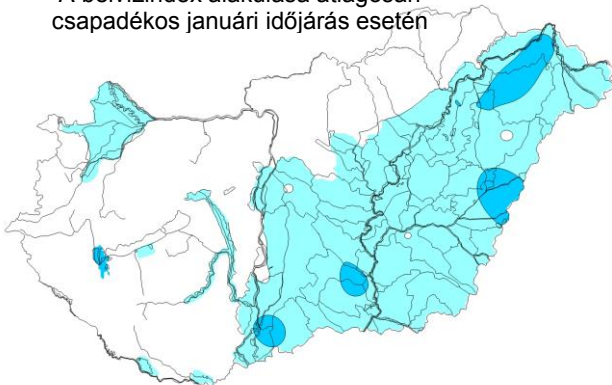
Viszont, csapadékosabb időjárás esetén, ha a csapadék főleg hó formájában jelentkezik és hirtelen olvad el, valamint talajfagy esetén a Duna-Tisza köze egyes déli és a Tiszántúl egyes keleti körzeteiben alakulhatnak ki nagyobb belvízi elöntések

Az alábbi ábrákon időjárási forgatókönyvenként szemléltetjük belvízindex 2016/2017 telére várható területi eloszlását.

A belvízindex alakulása átlagosnál csapadékosabb januári időjárás esetén

A belvízindex alakulása átlagosan csapadékos januári időjárás esetén

A belvízindex alakulása átlagosnál szárazabb januári időjárás esetén

